SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 191. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 5, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го ЖОВТНЯ 1990 Ч. 191. РІК XCVII

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ КОНФРОНТАЦІЯ ДВОХ СИЛ

Київ. — Тут в понеділок, 1-го жовтня, розпочалася друга сесія Верховної Ради України, але проходила вона так напружено, що депутати не вирішили в цей день жодного питання.

Як повідомляється в газеті „Известия" з 3-го жовтня, за півгодини до початку праці сесії багатотисячна колона демонстрантів підійшла до будинку парляменту з блакитно-жовтими прапорами та гаслами і транспарантами.

Всеукраїнська маніфестація 30-го вересня і 1-го жовтня, а також попереджувальний двогодинний загальноукраїнський страйк 1-го жовтня мали на меті продемонструвати світові, що ідея незалежної, соборної, самостійної української держави має широку підтримку серед української громадськости. До столиці України з'їхалися десятки тисяч громадян з усіх областей республіки. Стотисячна колона з національними прапорами заповнила весь центр міста. Учасники маніфестації несли антиімперські та антикомуністичні гасла, протестуючи проти підписання нового союзного договору, домагалися виходу України із СССР, націоналізації майна КПУ на території республіки, деполітизації армії та КГБ, закриття Чорнобильської АЕС тощо.

Всеукраїнська маніфестація в Києві справила враження і на західніх кореспондентів. В газетах „Ню Йорк Таймс", „Стар-Леджер", „Вашінгтон Пост", „Вашінгтон Таймс" та інших з 2-го жовтня були надруковані статті про події в столиці України і поміщені фотографії з зображенням маніфестантів з антиімперськими гаслами.

Тим часом у сесійній залі відбувались драматичні події. Туди пропустили представників страйкового комітету для того, щоб вони могли передати народним депутатам резолюцію всеукраїнського мітинґу. Разом з резолюцією представники громадськости передали членам парляменту освячений національний блакитно-жовтий прапор, що викликало різкий протест з боку консерватистів, які входять до „групи 239", очолюваної Леонідом Кравчуком та Віталієм Масолом. На парляментарній трибуні їм протистоять депутати, що входять до Народної Ради, головою якої є Ігор Юхновський, а заступниками голови є Левко Лук'яненко, Дмитро Павличко, Олександер Ємець і Володимир Філенко, секретарем — Лесь Танюк. До Народної Ради входять 125 депутатів. Решта 80 депутатів не входять до цих двох францій. Отже переданий демонстрантами національний прапор став поштовхом до напруження між обома фракціями.

Голова Верховної Ради України Л. Кравчук розповів про намічені заходи, які могли б вивести республіку з кризи. Для цього, на його думку, треба стабілізувати соціяльно-економічну ситуацію і захистити внутрішній ринок за допомогою прийняття відповідних законів і постанов. Від опозиції виступили академік Юхновський та С. Конєв, від Ассоціяції Демократичних Рад і Демократичних Бльоків у радах різних рівнів. В ході дискусії Конєв звинуватив уряд республіки в теперішній кризі, вимагав усунення голови Ради Міністрів України В. Масола та голови Верховної Ради Л. Кравчука.

Консерватисти обурилися, не давали говорити депутатам з Народної Ради, відштовхували від мікрофонів. Головуючий змушений був оголосити перерву, що тривала кілька годин, а кожна фракція окремо обговорювала ситуацію. Спільної думки не було, тоді питання вирішили голосуванням, більшість проголосувала за те, щоб повернутися до обговорення порядку денного. Виняток зробили лише для представника київського страйкового комітету Л. Ратушного, дозволивши йому зачитати вимоги до Верховної Ради республіки, прийняті на засіданні представників страйкових комітетів України.

У Бавнд Бруку зфільмовано Архиєрейську Службу Божу

С. Бавнд Брук, Н.Дж. (Л. Волянська). — Тут, у неділю, 30-го вересня, в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного, навколо якого мальовничо й просторо розкинувся весь Осередок українського православ'я, з його численними культовими й культурними забудуваннями, відслужено Архиєрейську Соборну Службу Божу, яку докладно і фахово фільмувала група кінематографів із Київської Наукової Кіностудії.

Група цих киян-фільмарів перебувала тут, на терені Осередку Української Автокефальної Православної Церкви, 10 днів, кожного дня фільмуючи всі аспекти цієї Божої Оселі, з дозволу й благословення її настоятеля Патріярха Київського і всієї України Митрополита Мстислава, глави УАПЦ в ЗСА і діяспорі.

Для фільмування була найвідповідніша погода — місяць вересень, — коли надворі стоїть тепла й прозора американська рання осінь, тож зфільмовано і приїзд обох Владик, Патріярха-Митрополита Мстислава і Владики-Єпископа Антонія, екзарха нюйоркського, при асисті священиків та дияконів, що їх привітали діти школи українознавства в барвистих національних строях і з китицями квітів. Сама Літургія з

(Закінчення на стор. 3)

У Львові відкрито Музей-Архів ім. проф. М. Панчишина

Чикаґо (П.П.). — З ініціятиви та заходами голови відновленого Українського Лікарського Товариства у Львові проф. Олеся Кіцери та інших ентузіястів, як д-р Лесі Рудавської, доцента Всеволода Чуми, секретаря УЛТ Дарці Сольман, члена Управи Дзвінки Хоми, Арети Кравець, Ігоря Герила, д-ра Юрія Копилюка та проф. Степана Мартиніва зорганізовано перший медичний Музей-Архів ім. проф. Маріяна Панчишина у Львові.

Цей музей влаштовано на першому поверсі дому-віллі проф. Панчишина при вул. Кармелюка ч. 3, (колись Клушинського), де жив і працював славний лікар в 1923-43 роках.

Партер цього будинку ще займає виставка образів А. Монастирського, який мешкав і працював в будинку ч. 9 на цій самій вулиці.

Святкове відкриття цього меморіяльного музею відбулося під час III Конґресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) в суботу, 11-го серпня.

Ці врочистості розпочалися Службою Божою, яку відправив Митрополит УГКЦ Володимир Стернюк, який поблагословив відкриття музею і меморіяльної таблиці (роботи скульптора Р. Романчука).

Потім перед зібраною громадою співали члени вокального ансамблю Товариства „Леви", та хоч був дощ, ніхто не розходився, але всі слухали палкі промови народного депутата М. Косіва, Єпископа УКЦ з Арґентини Андрія Сапеляка, президента д-ра Ахіля Хрептовського, голови УЛТПА д-р Марії Клодницької-Процик, д-ра Романа Филиповича, голови УЛТ у Львові проф. Олеся Кіцери та директора Національного Музею Андрія Новаківського.

Синьо-жовту стрічку урочисто перерізали заступник голови облвиконкому В. Лясковська, О. Кіцера та А. Новаківський.

Перші відвідувачі оглядали унікальну літературу і фотоматеріяли з життя і діяльности проф. Панчишина, а також прислані архівні матеріяли з архіву УЛТПА в Чикаґо та меморіяльну книгу з нагоди 100-ліття народження проф. Маріяна Панчишина, яку в 1982 році зібрав і видав д-р Павло Пундій.

Три перші кімнати займала експозиція присвячена пам'яті проф. Панчишина, а четверта відображала діяльність Народньої Лічниці ім. Митрополита Андрея Шептицького та подвижницький труд українських лікарів у Львові. Під час оглядин відбулися оживлені дискусії між лікарями діяспори і України.

Цей музей-архів є тепер в початковій стадії, а його організатори мріють, щоб отримати на власність цілий будинок, який став би музеєм історії галицької медицини, з лікарським архівом та меморіяльними кімнатами проф. М. Панчишина. Вони хочуть створити там експозицію про медичне забезпечення УСС, УГА і УПА.

Управа УЛТПА і СФУЛТ допомагають їм в цій справі, а син професора д-р Маріян Панчишин, мол., леґальний спадкоємець дому, підписав нотаріяльний документ передачі цілого будинку, ґаражу і городу для власности Українського Лікарського Товариства і Музею-Архіву ім. проф. М. Панчишина.

Як працює диригент хору „Гомін"

Джерзі Сити, Н.Дж. — З недалеким вже приїздом чоловічого хору „Гомін" до ЗСА щораз більше зацікавлення викликує його склад, програма, дотеперішні концерти і, розуміється, на першому місці диригент, який зумів за несповних чотири роки створити таку визначну музичну одиницю, яка вже після дворічної праці здобула перше місце в конкурсі з-поміж 400 хорів.

Цим диригентом є молодий, здібний музика Олег Цигилик, який вже від студентських років визначився як учитель музики в школі та диригент аматорських хорів. Він закінчив Львівську консерваторію ім. М. Лисенка як диригент і співак та відразу перебрав працю в Дрогобицькій музичній школі як педагог і диригент хору, що в тому часі належав до одного з найкращих хорів на Прикарпатті. Десять років працював О. Цигилик з тим хором (1967-77 роки) і випровадив його на найвищий музичний рівень, провадив широку концертову діяльність з виступами в різних містах України, як також в радіо і телевізії. Завдяки О. Цигиликові цей хор здобував на конкурсах постійно передові місця. І саме цей хор та його диригент стали „кузнею" майбутніх диригентів, співаків та учителів музики.

Крім того хору в музичній школі Дрогобича О. Цигилик заснував ще один хор в Будинку Культури ім. І. Франка у 1970 році і за короткий час і цей хор здобуває звання одного з найкращих в Україні. В 1977 році цей дрогобицький хор здобув золоту медалю і його запросили як представника України до Естонії

О. Цигилик під час проби з хористами

Від 1977 року О. Цигилик постійно проживає у Львові. Там він став відомим широко як диригент студентів Львівської консерваторії, хору студентів Львівської політехніки і хору професорів та співпрацівників Львівського університету.

Але найбільших успіхів у Львові добився О. Цигилик як диригент чоловічого хору „Сурма" у роках 1978-86. Хор виступав у всіх великих містах України, у прибалтійських республіках, часто давав концерти у радіо, телевізії і записав на платівки хорові твори таких відомих львівських композиторів, як С. Людкевич, М. Колесса, Є. Козак і А. Кос-Анатольський.

В 1986 році О. Цигилика запросили провадити професійним хором-капелею „Трембіта". Але цей хор не задоволив професійних потреб диригента і він скоро залишив його та зорганізував новий чоловічий хор „Гомін" при Львівському Музичному Товаристві. Цей хор — це немов продовження „Сурми", з якої багато хористів перейшло за своїм диригентом, знаючи його високі мистецькі здібності, але й вимоги до хористів.

Незабаром О. Цигилик зумів з хору „Гомін" зробити таку виїмкову хорову одиницю, яка могла перемогти всіх інших та стати лавреатом хорового конкурсу.

О. Цигилик веде хор до ще кращого рівня постійним вишколом і концертами, рівночасно поєднуючи цю відповідальну працю з працею в Львівській консерваторії ім. М. Лисенка як педагог сольового співу та диригентського відділу.

КОНЦЕРТ Т. БОГДАНСЬКОЇ

Ню Йорк. — Тут в неділю, 7-го жовтня, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул., відбудеться концерт-бенефіс Таїси Богданської. В програмі концерту — твори Бетговена, Шуберта, Вебера, Мендельзона, Шопена, Косенка, Довженка і Кос-Анатольського. Концерт влаштовують Український Музичний Інститут, Український Інститут Америки, Пластовий Курінь „Верховинки" та 64-ий Відділ СУА. Дохід з імпрези піде на мистецьку групу „Яра". Початок концерту о год. 3-ій по полудні.

Совєтський генерал дораджує ЗСА не атакувати Ірак

Вашінгтон. — Шеф генерального штабу совєтської армії ген. Міхаїл А. Мойсеєв, розмовляючи у Пентаґоні з ген. Коліном Л. Повеллом, головою об'єднаних штабів американських збройних сил, та іншими високими старшинами та політичними дорадниками, дораджував З'єднаним Стейтам Америки не розпочинати воєнних дій на Близькому Сході і в районі Перської затоки, тобто не атакувати військ диктатора Іраку Саддама Гуссейна, поки така конечність не буде схвалена Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Ген. М. Мойсеєв перебуває в ЗСА на офіційних відвідинах і тому він був офіційним гостем Пентаґону. Ніколи перед тим совєтські високі старшини не переступали пороги Пентаґону, який ще донедавна був установою строго засекреченою. „Розмороження" цих секретів розпочалося властиво після вершинних зустрічей між президентами ЗСА і совєтським генеральним секретарем ЦК КПСС та президентом Міхаїлом Ґорбачовим. Все одно заввага ген. Мойсеєва у Вашінґтоні була не на місці, — кажуть численні політичні і військові аналітики. Якщо б подібний випадок трапився котромусь з американських чинних генералів в Москві, СССР напевно потрактував би такий випадок, як вмішування у внутрішні справи Совєтського Союзу.

Правда, пишуть деякі американські газети, що Москва засудила інвазію Іраку на Кувайт, дораджувала С. Гуссейнові вивести свої війська з тієї маленької, але багатої на нафту країни і тим самим причинитись до замирення на Близькому Сході, але все це не дає ще права керівникові совєтського генерального штабу висловлювати свою думку у справах стратегії ЗСА, яка, як показує практика, різниться у багатьох відношеннях з тактикою СССР: у самому підході до розв'язки конфлікту в районі Перської затоки, і в тактиці військових операцій для зламання агресивних цілей іракського диктатора, — кажуть аналітики і спостерігачі.

„Ми не можемо у випадках подібних до ситуації в Кувайті розв'язувати проблему при допомозі зброї", — каже ген. М. Мойсеєв. Ген. К. Повелл натомість чемно пояснив гостеві, що політику ЗСА визначує Адміністрація президента Джорджа Буша, а стратегічні рішення приймає сам Президент, який є головнокомандуючим усіх збройних сил Америки. Повелл додав, що Дж. Буш у своїх стратегічних плянах не виключає можливости вжиття збройних сил у випадку потреби.

Обидва генерали дали інтерв'ю кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс", висловлюючи свою думку про справи політики і стратегії на Близькому Сході. Мойсеєв вважає, що політичний й економічний тиск вистачатиме для того, щоб змусити Гуссейна до виведення своїх військ з Кувайту. Ген. Повелл погодився взяти до уваги суґестії совєтського генерала, але сумнівається чи вони вкладатимуться у загальну стратегію ЗСА і чи дійсно теорія Мойсеєва буде діяти на практиці. Крім того Мойсеєв ледве чи говорив правду своєму американському колезі, коли систематично повторяв про 206 совєтських дорадників в Іраку, тоді коли американська військова розвідка має наглядні докази про більшу кількість совєтських військовиків і каґебістів. Деякі з них навіть керують джетовими бойовими літаками совєтського виробу.

ЗСА І СССР ПОГОДИЛИСЬ НА ПІДПИСАННЯ НОВОГО ДОГОВОРУ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Ню Йорк. — З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз погодилися, після довгих розмов державного секретаря Джеймса Бейкера з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе, на підписання нового договору про зменшення конвенціональної зброї. На підставі цього договору, — заявив Дж. Бейкер в Ню Йорку, — СССР буде змушений знищити тисячі танків, артилерійських гармат, панцерних возів та іншого військового виряду в Европі.

Кінцеві переговори обидвох політиків, які тим разом відбувалися у приміщенні совєтської місії до Організації Об'єднаних Націй тривали понад п'ять годин, після чого Шеварднадзе і Бейкер опублікували спільний комунікат і виступили на пресовій конференції .В комунікаті говориться, що уряди обидвох надпотуг консультувалися перед тим зі своїми альянтами, членськими державами Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і Варшавського Пакту, які у принципі погодились на зменшення зброї і військового виряду та підписання нового договору.

Політичні і військові спеціялісти кажуть, що погодженість треба вважати основним переломом, бо переговори, які як відомо, тривають від березня 1989 року у Відні і Парижі, але без жодних результатів, бо СССР досі не погоджувався на нібито однобічне зменшення конвенціональної (звичайної) зброї. Крім того підписання нового договору про частинне роззброєння відкриває двері для дальших розмов на високому урядовому рівні, які заторкуватимуть також атомову зброю, ракети з нуклеарними головками, підводні човни випосажені атомовими ракетами тощо. Крім того договір дає можливість для президента Джорджа Буша взяти особисто участь в конференції 34-ох країн Комісії безпеки і співробітництва в Европі, яка тим разом розпічнеться 19-го листопада в Парижі, яка мала б остаточно затвердити акт об'єднання обидвох частин Німеччини в одну державу і обговорити майбутність Европи в новому укладі сил. Адміністрація ЗСА раніше ставила, як передумову поїздки Дж. Буша, підписання нового договору про частинне роззброєння в Европі. Поінформовані особи кажуть, що договір має бути готовий до підпису до 19-го листопада, щоб його могли підписати у присутности представників урядів майже усіх европейських держав, Дж. Буш і Міхаїл Ґорбачов.

Жартуючи з кореспондентами Шеварднадзе заявив: „очевидно, Совєтський Союз пішов на усі концесії у справі роззброєння". Дж. Бейкер відповідаючи совєтському міністрові відмітив: „ви хіба не хочете, щоб я заперечив усі ваші заяви". Переговори між Шеварднадзе і Бейкером та пресова конференція проходили в товариській атмосфері і в дусі погодженості між обидвома країнами.

В АМЕРИЦІ

УСТАНОВЧА КОМІСІЯ Палати Репрезентантів схвалила у вівторок 2-го жовтня, законопроєкт про надання права голосування для Пуерто Ріко. 16-го вересня 1991 року в Пуерто Ріко повинно пройти голосування в питанні статусу цього острова: вирішуватиметься, чи острів хоче стати цілком незалежною державою, чи — 51-им стейтом ЗСА, чи продовжуватиме свій теперішній статус території. Тепер цей законопроєкт повинен бути схвалений Палатою Репрезентантів та Сенатом.

ДЕСЯТЬ ТИЖНІВ ПІСЛЯ того, як президент Джордж Буш проголосив маловідомого суддю з Ню Гемпшир на посаду до Верховного Суду ЗСА, Дейвид Сутер був схвалений Сенатом. В середу, 3-го жовтня, Д. Сутер вже приступив до своїх обов'язків та разом з іншими членами Верховного Суду засів до переслухання судових справ. 51-літній Д. Сутер став наймолодшим членом Верховного Суду ЗСА.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ почала дебати про еміґраційний законопроєкт, який дозволить збільшити кількість кваліфікованих іміґрантів до ЗСА на понад чверть мільйона на рік. Цей законопроєкт стане однією з найбільших змін в еміґраційному законі ЗСА за останні 25 років, але йому загрожує президентське вето та опозиція багатьох консервативних членів Конґресу. Вони побоюються, що кваліфіковані іміґранти заберуть робочі місця від американців, зросте безробіття та витрати на соціяльні програми. Але вже понад рік експерти-економісти стверджують, що в країні не вистачає висококваліфікованих працівників та ця нестача збільшуватиметься в зв'язку з низьким рівнем знань американської молоді. Висловлюються навіть сумні прогнози щодо неспроможности американської індустрії протистояти конкуренції в наступному десятилітті. Новий законопроєкт передбачає також сприяння у випадках об'єднання сімей. Буде створена спеціяльна категорія для „спеціялістів", як професори, дослідники, бизнесмени, яким не потрібно буде спонзорування від підприємства, або родинних зв'язків в Америці.

ЗГІДНО З ДАНИМИ, опублікованими в журналі Американської лікарської асоціяції, в країні різко збільшилася смертність від астми. Від цього захворювання страждає понад 9,9 мільйонів американців. Особливе занепокоєння лікарів викликає кількість смертельних випадків серед дітей та молоді негритянського походження. Випадки захворювання астмою, госпіталізації та смерті від астми вдвічі більші серед негрів порівняно з білим населенням. Однією з причин цього явища вчені вважають недостатнє лікування бідних хворих астмою.

ЖУРНАЛ АМЕРИКАНСЬКОЇ лікарської асоціяції опублікував цікаві дані про вплив аспірини на біль голови. На жаль, лікарі рекомендують вживати аспірину для запобігання болів голови лише чоловікам. Про жінок, які страждають від міґрени втичі більше, як чоловіки, у дослідженні нічого не вказано. Вони не були включені до експерименту. Експерти вказують, що перед тим, як вживати аспірину проти болю голови, необхідно проконсультуватися з лікарем. Крім позитивних впливів на організм людини, аспірина також може впливати неґативно, викликаючи кровотечі та виразку шлунку.

У СВІТІ

ЗАХІДНЬОБЕРЛІНСЬКА газета „Берлінер Морґен Пост" пише про те, що жінки совєтських вояків звернулися до канцлера Гельмута Коля за допомогою. У листі підписаному Ларисою Ф., а крім неї ще 400 жінками совєтських вояків та старшин, проситься канцлера Коля про продовження речинця початку евакуації з осені цього року до весни наступного року, коли „погода на Україні потеплішає". В цьому ж листі говориться про те, що їх після евакуації з Німеччини мають поселити в Україні, де ще очищують наслідки Чорнобильської аварії. Представники західньонімецького уряду підтвердили отримання такого листа, однак відмовились коментувати в цій справі. Канцлер Г. Коль також з цього приводу не давав ніяких коментарів.

У ШОТЛЯНДСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ Дамфріс перервано слідство в справі горезвісної аварії літака Ч. 103 повітряної лінії Пен-Американ з приводу смерти шотляндського адвоката, який заступав інтереси родин 90 американських жертв, що загинули в тому трагічному випадку в грудні 1988 року. Адвокат Майкл Гюз був заанґажований до співпраці з американським адвокатом Лі Крайндлером. Одначе минулого понеділка, 1-го жовтня, їдучи з Дамфрі до Глазґо, де він постійно проживав, 37-літній М. Гюз загинув в автомобільному зударі. Суддя Джан С. Моват відложив дальший хід слідства до четверга, 4-го жовтня

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джеймс Бейкер заявив, що в заміну за ґарантію на американські позички Ізраїль дав нові значно поширені запевнення, що не поселюватиме новоприїжджих іміґрантів із СССР на окупованих територіях. Дж. Бейкер сказав, що ЗСА дадуть запоруку на 400 міл. дол. позичок, призначених виключно для будови житлових приміщень. Виглядає, що цей договір закінчив напружену ситуацію між обидвома країнами з приводу того де будуть поселювати совєтських іміґрантів. Згідно із твердженнями Дж. Бейкера Ізраїль підтвердив недавню заяву ізраїльського міністра житлового будівництва Арієла Шарона, що совєтських іміґрантів не будуть поселювати поза границями Ізраїля з-перед 1967 року. Дж. Бейкер натякав також і на те, що Ізраїль обіцяв не поселювати совєтських жидів у східньому Єрусалимі, що його Ізраїль анексував.

АМЕРИКА ЗНАЧНО підсилила свої збройні сили на Близькому Сході присутністю свого військового літаконосця „Індепенденс". Цей американський літаконосець зі своїм воєнним екіпажем та чотирма військовими човнами призначеними для виловлювання мін у вівторок, 2-го жовтня, проплив через Гормузьку протоку та увійшов у води Перської затоки. Завданням цього військового літаконосця, як твердять офіційні військові чинники, є „показ сили" і вишкільна місія. Згідно з офіційними документами морської фльоти, це другий з черги американський військовий літаконосець, який прибув в Перську затоку. Першим був військовий літаконосець „Констеллейшен" ще в 1974 році.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до середи 3-го жовтня, 3,773 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

94,435.41

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. a 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конференція на вершинах у справі дітей

Уперше в кількатисячній записній історії людства відбулася в ООН на переломі вересня і жовтня конференція, яку американська преса охрестила „Конференцією на вершинах у справі дітей". Трагедія немовлят і дітей у віці до п'яти, найвище 10 літ, дійшла до такого ступеня, що за авторитетним документом,проголошеним на цій конференції, щоденно вмирає у світі 40,000 дітей. Вмирають з голоду, хворіб, недостачі ліків і лікарської опіки, невірогідної нужди, вмирають бездомні і безпритульні, вмирають з придбаних і одідичених від батьків хворіб, гинуть внаслідок місцевих воєн і з вини поганих законів даних країн, гинуть з вини батьків, але й через байдужість органів влади, які не цікавляться долею немовлят і малих дітей. З американських телевізорів можна раз-у-раз почути щоб американські люди ставали спонзором якоїсь однієї заморської маленької дитини і жертвували рівновартність одної кави щоденно, бо такою мінімальною пожертвою можна дати малій далекій дитині скромний харч чи потрібний лік, чи можливість піти до народної школи.

Крім інформаційного звідомлення і текстів деяких промов, на першому місці президента Джорджа Буша, що виповнило повні дві сторінки „Ню Йорк Таймсу" з 1-го жовтня, мали ми там статтю на тему „Чи діти дістануть реальну допомогу". Стверджується у відповідь на цей запит, що не можна легковажно ставитися до факту, що монархи, президенти і прем'єри з'їхалися на нараду у справі, яка не має нічого спільного з будь-яким політичним конфліктом чи купном-продажем якоїсь новітньої зброї. Сам факт такої ніколи небувалої конференції на вершинах мусить відбитися позитивно на більшій увазі до тих малят, які не мають ще фізичної можливости впоминатися кращої опіки. Реальна поправа ситуації залежить не тільки від фондів і не тільки від усвідомної праці, але й від законодавства у різних азійських і африканських країнах. Щойно на цій конференції усі дізналися, що існують ще тепер наприкінці XX сторіччя держави, в яких леґальна є дитяча проституція чи в іншій країні допускальним є приймання на важку фізичну працю малих дітей. Є країни, в яких немає примусу посилати дітей до визначеного віку до школи, — де не притягають до відповідальности батьків за брак опіки над дитиною. В одних країнах (Китай) карають батьків, які мають більше як двоє дітей, — в інших нагороджують за якнайбільше число дітей (передреволюційна Румунія, подекуди Ізраїль). Оця минула конференція на вершинах в ООН у Ню Йорку прийняла довгу резолюцію, з якої найважливішим є зобов'язання зменшити смертність дітей до однієї третини до кінця цього сторіччя. Нема сумніву, що ця конференція була імпрезою цікавою, повчальною, інформативною. Наприклад, світ довідався, що коли колись смерть скошувала масово дітей на такі недуги як дифтерит, чи так звана одишка — тепер найгрізнішим ворогом є невилікувальне АІДС — смертельна спадщина від мами.

У двох останніх роках всі великі газети у всьому світі були заповнені такими подіями, як революція проти комунізму, акти терору, схоплювання закладників, зміна політичної конфіґурації сил в Европі й Евразії в наслідок страшної економічної кризи в СССР, та загину військово-політичного бльоку під проводом Москви — Варшавського пакту. Перші сторінки газет заповняли вістки про упадок Берлінського муру й з'єднування двох частин Німеччини. В останніх кількох тижнях не було важливішої міжнародної проблеми, як криза в обширі Перської затоки, бо можливість війни з покористуванням хемічної і бактеріологічної зброї — це катастрофа. І коли на такому тлі всі ці події і явища відсувається набік і присвячується всю увагу малятам — то це добрий знак. Це значить, що лідери світу пригадали собі, що треба таки шанувати живу людину. На цій конференції в ООН у Ню Йорку виступали дуже поважні люди. І не було там місця для демагогії чи пустої фразеології. Уся лікувальна акція має зосередитись в різних аґенціях Організації Об'єднаних Націй і ці лідери, які приймали публічно моральне зобов'язання,— як не всі і не на сто відсотків, то напевно багато їх дбатимуть щоб ця найболючіша з болючих проблем перестала компромітувати культурний світ.

Конференція в Ню Йорку, на яку прибули достойники усього світу, відбулася з великим розголосом і вона була потрібна, але чи хоч одним реченням згадали на ній оцих найбільш покривджених, смертельно вдарених катастрофою у Чорнобилі, українських дітей? Чи можливо, що всі промовчали оцю трагедію в Україні зумисне?

О.Т.

РІСОРДЖІМЕНТО НАЦІОНАЛІЗМУ

II.

Господарська криза примусила Москву змінити тактику, змінити саму господарську систему, проголосивши гласність і перебудову. Хоч дотепер не видно ніякої поправи в господарському секторі, то сама гласність допустила вільнішу думку, а разом з нею та завдяки ній відозвались голоси не тільки про власні господарські моделі, але й про національні культури, і про державний суверенітет. Сьогодні вже не лунає гасло „пролетарі всіх країн єднайтеся"; воно зникло і з титульних сторінок газет в Україні, а навпаки на велелюдних зборах прозвучало нове гасло „українці в усіх країнах єднайтеся". Навіть завзяті макрсисти не вірять вже словам пролетарського гимну, що був державним гимном Совєтського Союзу, що „в інтернаціоналізмі здобудуть людських прав". Люди побачили і могли собі сказати, що саме інтернаціоналізм на протязі довгого сторіччя не тільки не приніс їм людських прав, але позбавив їх всяких найпримітивніших прав людини, зробив рабами і привів до повного упадку. Актуальним стало не якесь інтернаціональне єднання за лінією кляс чи партій, але національне єднання людей однієї нації без огляду на стан, чи клясу, без огляду на релігію, чи політичні переконання. Бачимо як одна за одною держави, які творили одностайний фронт об'єднаних, чи радше підкорених соціялістичних держав, видираються з-під опіки Москви, творять свої національні уряди, національні держави. Мадярщина, чи Польща — це держави з повним національним обличчям. Навіть ті держави, де затрималися впливи комуністів, стали на шлях національної політики. Румунія криваво розправилась із своїм диктатором таки руками своїх партійців.

Про національні окремі держави говорять народи Югославії. Питання національної незалежности винесли і словаки, за якими довга історія спільного співжиття з чехами в демократичній державі. Національний суверенітет проголосили країни Совєтського Союзу. Найкраще про цей національний рух говорить приклад із Східньою Німеччиною. Було відомо, що Східня Німеччина — це найкраще розвинена з погляду господарювання країна соціялістичного бльоку; на неї з заздрістю поглядали інші соціялістичні країни, навіть сам Совєтський Союз. І треба тільки зміни обставин і ця найкраща соціялістична країна відмовилась від соціялізму й інтернаціоналізму і ентузіястично об'єднується з капіталістичної сестрою — Федеративною Республікою Німеччини в одну національну державу. Це подія історичного значення, яка найсильніше характеризує оцей історичний зворот до націоналізму. Це правда, що в Німеччині засуджено націонал-соціялізм, що його увів Гітлер. Але Бісмарк там був і є в пошані. В 1988 році відзначили століття від смерти отого засновника німецької імперії. Це його наслідує теперішній канцлер Німеччини, хоч не „залізною рукою", але дипломатією і перш за все фінансовими засобами, бо Німеччина одна з найбагатших країн світу з найкращою господарською системою. Німеччина — це не єдина держава, яка — розділена війною — повертається до національної єдности.Об'єднався В'єтнам, не зважаючи на довголітню американську інтервенцію, починають розмови про об'єднання Південна і Північна Корея. Навіть албанці — громадяни Югославії вийшли з протестами на вулиці з домаганням об'єднання з Албанією, хоч сама Албанія із своїм найбільш реґресивним урядом і матеріяльним убозтвом — це не Західня Німеччина, що може заманювати економічним добробутом. Та національний чинник найсильніший він вирішує і політичні проблеми.

Націоналізм заговорив і у народу, який вважається виразником оцієї останньої імперії у світі. Свою національну політику визначили росіяни і сьогодні вони в першому ряді в боротьбі за національну державу в Совєтському Союзі, який свою імперіяльну політику підтримував мнимим кличем нового соціялістичного суспільства, що мусіли — за нормами накиненого і літературі і мистецтву соц-реалізму — підпорядкуватись головному принципові: соціялістичний змістом і національний формою. Та націоналізм — це не форма, це глибокий імператив, що кермує життям народів. Тож відродження націоналізму — це природний зворот в історії людства і треба вірити, що вже скоро наш світ творитимуть тільки національні держави, які зможуть вільно розвиватись, творити свої економічні блага і свої культури, а в той час національними економічними досягненнями і національними культурними здобутками творити загальний добробут і підносити загальний стан культури людства.

Микола Бараболяк

Тоді було досить одного січового стрільця з крісом...

Один емісар з України мовив таке:

„Сьогодні ми ведемо реєстрацію громадян УНР, яких ми досі записали близько 250 тисяч. Коли зберемо відповідну кількість, (яка вона це „відповідна" — питаю?), скличемо Національний Конґрес, який проголосить самостійність України". На питання, чи організація іде визвольним шляхом подібним до того, яким змагають до метн балтійські держави, цей емісар сказав ось що: „Не зовсім так. Ці народи зразу йшли шляхом творення громадських комітетів, складання національних конґресів, але вони не зачіпали військового аспекту. Сьогодні ж бачимо, що вони, проголосивши незалежність, не можуть її досягти. Нічим їм закрити кордони... Тому ми домагається (до кого звернена ця категорична вимога, хто мав би її вдоволити? — питаю) створення збройних сил".

І далі він казав: „Програма нашої партії державницька. Її змагання обмежені до того, щоб збройними засобами виборoти державу. Тому вона не зачіпає соціяльні, економічні, релігійні й інші аспекти визвольної боротьби. Партія нараховує 100 членів і кандидатів. Очолює її наш емісар Григорій Приходько. Його партія разом із 14 іншими революційними партіями входить у склад Міжпартійної Асамблеї. Чуєте! Аж п'ятнадцять партій того революційного типу!, а в партії Приходька навіть не сотня членів!

Оце основні думки лідера Української Національної Партії Григора Приходька в інтерв'ю з ним, надрукованим у „Свободі" в числі з 31-го серпня.

Інформації про 15 революційних партій в Україні доповнює „Свобода" в числі з 6-го вересня. Там сказано, що ця Міжпартійна Асамблея прийняла ідеологічну плятформу ОУНр, та що до неї приєдналась теж (як число 16?) Українська Республіканська Партія з її лідером Левком Лук'яненком. Лук'яненко виступає, отже, поруч таких лідерів як Січко, Кандиба, Приходько. Найяскравіше накреслив нам ідеологію і завдання цієї групи у своїх виступах серед нас Приходько тим реченням:

„Балтійці не мають успіхів у їхніх визвольних задумах, бо не зорганізували заздалегіль свої збройні сили..." Коли прочитав я те, пригадався мені 1-ий листопад 1918 року: в хаті був від ранку якийсь неспокій; батько пішов на залізничу станцію, біля якої недалечко жили ми тоді у подільському містечку Монастириська; мама заєдно заглядала у вікно; урешті я побачив від сторони станції бігла валка мужчин: попереду січовий стрілець із крісом, наїженим наперед, біля нього знайомий мені чоловік з ґранатою у руці, а за ними ще три чоловіки голіруч, між ними і мій батько. Бігли розоружувати ц.к. (цісарсько-королівську) жандармерію (було їх мабуть троє осіб). Усе пройшло благополучно, батько повернув щасливо до хати, і так на моїх очах народилась „збройно" ЗУНР... Як мені пізніше пояснив мій батько, цей січовий стрілець був присланий зі Станиславова, щоб установити нашу владу. Треба було для того "військовика".

Михайло Горинь у своїх нещодавніх виступах по наших осередках сказав між іншим таке: „Зараз проходять в Україні унікальні процеси. Історія рідко повторюється двічі. А є люди, які цього не розуміють і стараються тепер копіювати події 1917-18 років..." Він додав: „Коли в Україні проживає 11 мільйонів росіян і кілька мільйонів російськомовних українців, нам годі проголошувати гасло „Україна для українців" — це, думаю, те саме, що пхнути ніж у спину ідеї національної української держави". В іншому місці Михайло Горинь мовив: „Не може бути універсальною тактика для Львівщини, де при владі демократи, і Запоріжжя, де управляє партократія".

Змилуйся, Боже, над нами! Російська імперія цього 1990 року — це справді не ц.к. Австро-угорська монархія. Економічно СССР захитаний, перебуває кризу, але ось, коли це пишу, засоби масової інформації говорять про підписання мирного договору між альянтами і об'єднаною Німеччиною та про те, що ця Німеччина погодилась видати протягом чотирьох років понад сім більйонів долярів на переміщення совєтських окупантських військ, які тепер стаціонують на терені Східньої Німеччини. Буш їздив до Гельсінок переговорювати з Ґорбачовим про політику на Близькому Сході, бо все таки з совєтською мілітарною силою треба рахуватись. Тільки ми не беремо до уваги того, що землі України, а Карпати зокрема, наїжені ракетами з нуклеарними зарядами, і Захід не допустить там до влади нікого, доки ця зброя не буде унешкідливлена. Візьмімо,отже,до уваги тільки цей фактор, а побачимо, як нам далеко до самостійних збройних сил. Можемо добитись нагоди орудувати малою зброєю, але до повної мілітарної автономії далеко. Москва тямить, що такого роду наші почини, це тільки фразеологія, нешкідлива забава у „войсько", тому не противиться балаканині про „збройні сили", бо такі заходи виносять нас тільки на глум, компромітують перед міжнародним

(Закінчення на стор. 3)

Мирослав Левицький

ЗАГАЛЬНОУКРАЇНСЬКЕ „НІ"!

Всі українські незалежні організації об'єднує одна мета — боротьба за українську державність. Основна її вага зосереджена в парляментській залі, але для повної ефективности парляментарії мусять відчувати за собою підтримку народу. Для забезпечення цієї підтримки працюють всі українські партії. Одна з них — Українська Республіканська Партія ще напочатку серпня висунула ініціятиву, щоб напередодні відкриття другої сесії паляменту України у Києві провести загальноукраїнську акцію протесту проти намагань центру втягнути Україну у новий союз, себто зберегти російську імперію з її колоніяльно-експлуататорським ладом.

Акції протесту проти намагань Москви почались ще влітку, відколи кремлівське керівництво у повний голос заговорило про необхідність підписання нового союзного договору. Нинішнє українське керівництво на чолі з ідеологічним секретарем партії Леонідом Кравчуком,не зважаючи на масові протести широких кіл суспільства, в тому числі і робітництва донецького промислового басейну, слало делеґації до Москви на переговори.

Акція в неділю, 30-го вересня, мала бути своєрідним відром холодної води на гарячі голови українського маріонеткового уряду та парляментської групи „239". Номеклятура це розуміла і ретельно „готувалась" до акції. Її приготування полягали у тому, що розсилались таємні інструкції до органів міліції, КҐБ, щоб по-всякому унеможливити людям 30-го вересня доїзд до Києва. Напередодні запланованої акції, як повідомляють зі столиці України,було видно посилені патрулі міліції та війська, які відзначались винятковою грубістю.

Оці „профілактичні" заходи не перешкодили у проведенні акції протесту. Вона складалась з двох частин — з мітинґу, який відбувся на площі біля республіканського стадіону та демонстрації, яка пройшла головною артерією столиці України — Хрещатиком.

Біля стадіону о 3-ій годині зібралось біля 100,000 осіб, які приїхали до столиці з усіх реґіонів України. Головним гаслом мітинґу було: „Ні — новому союзному договору!" На мітинґу виступило ряд українських парляментаріїв від демократичного бльоку, в тому числі голова Української Республіканської Партії Левко Лук'яненко, його заступник Степан Хмара, члени Секретаріяту УРП Олесь Шевченко, Лариса Скорик; демократичні депутати імперського парляменту: заступник голови Руху Сергій Конєв, Ростислав Братунь, Юрій Щербак. Зібрання домагалось відставки маріонеткового уряду УССР на чолі з Масолом. Уряд звинувачували за інертність та свідоме бльокування введення в життя декларації про незалежність. На мітинґу також висловлювалась вимога усунення Леоніда Кравчука з посту голови Верховної Ради.

Гірники Донбасу нагадували, що вже понад рік не реалізуються вимоги липневого (1989 року) страйку, не згадуючи вже про цьогорічний політичний страйк. Було домагання, щоб негайно закрити Чорнобильську атомну електростанцію, щоб ввести в життя постанову Верховної Ради УССР про відбування призовниками військової служби в Україні. Коли не буде забезпечене виконання цієї постанови, повинна бути заблькована осіння рекрутація, як це сталось у західньому реґіоні України.

В імені Партії Зелених виступив Юрій Щербак, який підкреслив, що зміна екологічної ситуації можлива лише в умовах політичного визволення. Він зачитав заяву 25 народних депутатів, представників різних політичних партій, що закликають до проведення „круглого стола", який міг би привести до утворення уряду національної злагоди. Розвиток подій у країнах Східньої Европи, вказує, що шлях до усунення комуністичних урядів вів саме через „круглі столи".

Представники студенства говорили, що студенти від 2-го жовтня перед приміщенням Верховної Ради розіб'ють наметове містечко і таким чином протестуватимуть проти підписання нового союзного договору. Студентство в ряді реґіонів України приступає до політичного страйку під гаслом „Воля або смерть". Правда, у вересні Президія Верховної Ради УССР прийняла рішення про встановлення кілометрової зони навколо приміщення Верховної Ради і всякі демонстрації там будуть заборонені. Народний депутат УССР, член Народної Ради Степан Хмара у своєму виступі сказав, що Народна Рада не братиме участи у роботі сесії парляменту, поки не буде відкинене рішення про оцю „кілометрову зону".

Згодом відбулася велетенська маніфестація. Люди вщерть заповнили 1,600-метрової довжини Хрещатик. За приблизними підрахунками у маніфестації взяло участь понад 100,000 осіб.

Головними гаслами маніфестації були: „Ні — союзному договору!". „КПСС, найбільш злочинна організація світу". Молодь несла символічний „траурний вінок" з написом: „Прощай, Москва!" та символічну труну, що представляла імперію. Колона,проходячи повз пам'ятник Леніну, який був оточений міліцією, скандувала, щоб зі столиці України усунути пам'ятник творцеві тоталітаризму. Далі, на сходах Музею Леніна, де плянувалось покласти „прощаль-

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Бажанський

ПОЕТ В. ҐРЕНДЖА-ДОНСЬКИЙ У МОЇХ СПОГАДАХ

II.

У пошуках за темою

В. Ґренджа-Донський встиг викласти мені свій погляд на людину по його довголітньому спостереженні. Пізнав я в ньому тоді доброго обсерватора, людину чутливої душі, дуже неспокійної вдачі, що жила всеціло думками свого народу. Людину, що хотіла прихилити неба своїм людям. Пізно вночі, як вже місяць надійшов на боржавські полонини, налився ясним золотом, постійно круглився, і посріблював доли над пінією, як вже всі полягали в таборі спати — він закінчив свої цілоденні оповідання постановою та ціллю свого тут перебуваня в пластовому таборі. Він порішив ще ближче пізнати свою молодь, яка йому додасть до його теми деякі уточнення. Учасники пластуни додадуть йому можливості заглянути ще глибше до серця його людей-персонажів під Карпатами, бо молодь ще не рафінована, правдива, одверта, щира. У дальших зустрічах, які повторялися кожного дня він додавав до своїх спостережень ще і ще нові думки. Він хоче писати думу-поему про князя Ляборця і йому потрібний матеріял. Йому потрібні звороти, фразеологічні цитати, сами отих юнаків, які він міг би використати в сюжеті про леґендарного князя Ляборця. Він тоді, вже в 1932 році уперто вірив, що це не переказ, казка чи леґенда. Він вірив, що постать князя Ляборця це історична постать, всупереч тодішнім історичним джерелам!

Углиб його творчости

Пізніше, бо вже в Празі я запізнався докладніше з його літературним надбанням. Прочитав збірку „Квіти з терньом", видану ще 1923-го року. Переглянув „Молоду Україну" журнал для молоді, що появлявся у Львові й там знайшов декілька його віршів, які мені припали до душі. Переглянув річники „Пчілки", журналу для дітей, де він співробітничав, та інші друковані його праці. Вже я назбирав теми до розмов з ними. Був добре приготований, навіть поробив собі нотатки, що треба було б більше наголошувати, а що не дуже імпонувало мені, тоді молодому націоналістові-революціонерові. І я при першій новій зустрічі щиро йому висловлював свої думки відносно його літературної творчости.

Прозаїк у тьму віків

Бачився я з ним майже кожного року в літніх місяцях й ми проводили наші розмови, вже зовсім неподібні до першої при будові пластової ватри-паґоди в Слочині. Говорили ми дуже довго про його нову книжку — повість, видану у Львові: „Ілько Липей — карпатський розбійник", а що я знав напам'ять Ю. Федьковича твір про Олексу Довбуша, то і таку паралелю мені провести не було зовсім важко. Він був згідний, що подібність задуму існує, але твори різняться між собою, як і мільє так і сюжетом, так як і ці постаті, Довбуш і Липей різні й обставинами і життям.

Наступного року ми продовжували нашу розмову на тему його другої повісти „Петро Петрович", яка появилася книжкою в Ужгороді 1937 року. За ці два творчі роки виріс з поета і автора коротких оповідань для молоді письменник- прозаїк, який заторкнув ширше літературне поле. Карпатська Україна гордилася ним.

Ще князь Ляборець із безодні забуття

Поряд тих розмов, які я провів із В. Ґренджою-Донським, мене найбільше цікавив його перший задум над поемою „Князь Ляборець", частина якого вже була друкована, а пляноване поширення — занехаяв.Ількома наворотами я поновляв цю тему з поетом, а він, одного разу добросердечно розкрив серце і відповів, що йому відраджували учені „професори". Вони твердили, що князь Ляборець — це не історична постать. Хоч наперекір їм бібліотекар „Просвіти" в Ужгороді Лелекач вказував йому на документацію протилежну. І поет В. Ґренджа-Донський свій перший задум примушений був перервати. Велика шкода! Сьогодні виявляється, на підставі достовірних джерел, що підсвідоме чуття у поета було сильнішим, тривкішим і правдивішим від вчення сухих клясиків „професорів", як він їх називав. Поет Василь Ґренджа-Донський був віщим, він у своїй поетичній візії, на підставі прочитаного і заслуханих народних переказів з уст самого народу — бачив кн. Ляборця як справжню історичну постать. Не знаю, чи ще за свого життя дійшло до його відома ствердження, що князь Ляборець таки насправді історична постать?

У боротьбі за створення Карпато-Української Держави

Врешті, дивний збіг обставин творить окремо один знаменний епізод нашої співпраці. Будучи шефом Відділу Преси і Пропаґанди при уряді президента о. Августина Волошина в Хусті я натрапив на банки, які В. Ґренджа-Донський надрукував ще в Ужгороді в друкарні Уніо, будучи, правдоподібно, передбаченим, як один з перших редакторів того „Урядового Вістника", якого я редаґував від 5-го числа. Я вживав ті друки в дальшій своїй діяльності, не переробляв їх із-за труднощів отримання паперу, а також із-за гарного імени поета, який фіґурував на фірмовому листку мого тоді бюра. Мені приємно було мати його прізвище, як попередника цієї самої дії, яку я продовжав по своїй силі. В. Ґренджа-Донський, в той же час 1938-39 років працював у пресовому і видавничому концерні Федора Ревая у Хусті. Був головним редактором „Нова Свобода", що тоді виходив, як щоденник. Хоч нас ділила п'ятихвилинна віддаль, від будівлі уряду, в якому я працював до підприємств, де працював поет, ми запрацьовані в широкорозгорненому будівництві при своїх обов'язках — в будові Карпато-Української Держави — не зустрічалися. Тільки деколи, як бували на імпрезах, конференціях, доповідях, на яких він і я мусіли бути присутніми з інформативного обов'язку, бачили один одного, але розмов один з одним не вели. Маючи в портфелях свої видання вручав мені, а я реванжувався своїм „Урядовим Вістником" — йому. Оце все.

Характеристика і безвихідь

Поет В. Ґренджа-Донський, часто відхилявся від усталених норм поведінки. Створив собі свій світ, свій

(Закінчення на стор. 3)

Осередок НФДУ в Керґонксоні розгортає свою діяльність

Останнім часом Управа місцевого Осередку Народного Фонду Допомоги Україні відбула свої сходини 7-го серпня, 14-го серпня і 20-го вересня, на яких розглянено надіслані проєкти статуту, листи, організаційні справи і намічено ряд імпрез. Обговорені на перших двох сходинах замітки до статуту переслано із супровідним листом до Комітету НФДУ на руки організаційного референта.

В дискусії висловлено думку, що вести будь-яку полеміку у цей вагомий і критичний час соромно і нерозважно.

В міжчасі заходом Управи Осередку при видатній допомозі о. Івана Куліша, голови округи Т-ва „Ківаніс" в Гадсон, Н.Й., наші представники Осередку о. І. Куліш, д-р Осип Мороз і полк. Данило Слободян, а з рамени Комітету НФДУ на наше запрошення Надя Матківська, взяли участь в засіданні Т-ва „Ківаніс" в Кінґстоні 14-го вересня, в програмі якого була намічена точка про трагедію Чорнобиля. Наші представники, головно Н. Матківська, своїм незвичайно успішним виступом і розповіддю про трагедію і жертви Чорнобиля, а потім влучними відповіддями на численні запити, викликала потужне враження на присутніх, які привітали її виступ бурхливими оплесками і повстанням з місць. Н. Матківській за її віддану працю для справи Чорнобиля належиться від нас усіх признання і подяка.

У неділю, 14-го жовтня, відбудеться на Союзівці о год. 12:30 по полудні запляноваций нашим Осередком НФДУ і Управою Союзівки дискусійний панель на тему „Суверенність України і нові закони та наша організована допомога Україні". До участи в панелю запрошені: головний предсідник УНСоюзу Уляна Дячук, інж. Осип Зінкевич і д-р Богдан Бурачиський. Момодератором буде д-р О. Мороз. Інші запрошені панелісти участи на візьмуть, бо від'їжджають в Україну. Після панелю буде перекуска. Заплянувано пізніше відбути подібну імпрезу у Стейтовому університеті Ню Йорку. Участь в панелю на Союзівці гостей з України, які перебувають тепер на терені Америки дуже побажана.

На останньому засіданні 20-го вересня багато уваги присвячено неполадкам в Комітеті НФДУ, головно проголошенні в пресі подвійних установчих зборів для створення структури, у якій були б об'єднані всі відділи НФДУ на терені Америки для організованої допомоги Україні. Також лист проф. Т. Гунчака в „Свободі" з 18-го серпня п. н. „Повідомлення не обговорено" вніс замішання і хаос, що може пошкодити збірковій акції допомоги Україні.

Цей нездоровий стан в Комітеті НФДУ турбує громаду і наш Осередок висловився проти двох з'їздів і візьме участь у з'їзді в листопаді згідно з рішенням на підставі проведеного опиту всіх 21 Осередків НФДУ, з яких 18 висловилися за з'їздом в листопаді.

Голова Осередку д-р Мороз звітував, що брав участь в засіданні Комітету НФДУ 10-го вересня, які були скликані на те, щоби вможливити потребуючому тепер на терені Америки секретареві Руху і народному депутатові до Верховної Ради України Михайлові Гориневі, висловити свої спостереження із поїздок по Америці і Канаді та вражень із зустрічей і розмов з різними визначними державними особами країн нашого поселення. М. Горинь ствердив, що побудова нашої організованої структури є дуже важлива в різних акціях, зокрема допомоги Україні, якщо ця структура буде спиратися на принципі контролі цією структурою людини, а не навпаки.

Фінансові референти подали, що стан каси тепер є коло 14,000 дол. на конті в місцевій кредитівці „Самопоміч" і збіркова акція далі продовжується.

Р. Б.

В. Дудич — правильний кандидат

Хоч українці живуть в ЗСА вже більше як сотку років, за ввесь цей час, ми мали лише одного американського українця в Палаті Репрезентантів. Це був Фернанд Ст. Жермен із стейту Ровд Айленд. Хоч його мати була українкою і він з приємністю їв українські страви, однак він мав дуже малий зв'язок з українською громадою. Своє місце у Палаті Репрезентантів він втратив у 1988 році.

В. Дудич

Розуміється, він не був єдиним з походження українцем, що пробував здобути місце в Конґресі. Було ще багато інших. Також українці мали різні визначні пости в Уряді, як ось наприклад Юрій Кістяківський, який був спеціяльним дорадником президента Двайта Айзенгавера для справ науки і технології, Йосиф Харик був заступником секретаря летунських сил, автор цієї замітки служив як реґіональний директор урядової аґенції і був спеціяльним дорадником для етнічних справ президента Джералда Форда, д-р Лев Добрянський був амбасадором в Багамах, а д-р Богдан Футей є Федеральним суддею.

Але ми ніколи досі не мали повнокровного українського громадського діяча в американському Конґресі, хоча там є люди різного національного походження.

Цього року існує така можливість. Наша спільнота має такого кандидата до Конгресу в особі стейтового сенатора Іллиной Володимира Дудича, який тепер хоче бути в Палаті Репрезентантів як представник 11-го дистрикту в Іллиной. На такий пост В. Дудич має усі дані.

Уродженець Чикаґо, В. Дудич служив три роки в американській армії, а відтак закінчив поліційну академію і служив при поліції 13 років, здобувши особливе відзначення за врятування двох осіб. На пості старшини поліції він заложив перше Товариство американських українців-поліцистів. В 1983 році він кандидував і здобув пост стейтового сенатора, був переобраний вдруге на цей пост і постійно виступав в обороні прав родини та працюючих. Зокрема він відомий за свою оборону американського прапора в часі конфлікту із Інститутом мистецтва у Чикаґо в 1989 році. Це дало йому признання і підтримку ветеранських організацій.

Противником В. Дудича у теперішній передвиборчій кампанії є Френк Аннунціо, демократ, якому преса закидає фінансові надуживання. Виборчі стратеги з Республіканської партії уважають, що демократичний кандидат має проблеми і тому шукає підтримки етнічних груп.

В часі літа чільні особи з Республіканської партії, як писав „Інсайт Маґазін", мали окремі наради з В. Дудичем, в який спосіб йому допомогти. За ним промовляли віцепрезидент Ден Квейл і секретар розвитку міст ЗСА Джек Кемп.

Помимо цієї підтримки провідних постатей Республіканської партії та соток виборців, В. Дудич потребує помочі усіх українців, так республиканців, як і демократів. І її він повинен від нас отримати, бо він є одним із нас. Він говорить плинно українською мовою, має українську родину, є членом 423-го Відділу УНС і є активним членом нашої спільноти від довгих років. В березні він був частиною урядової делеґації ЗСА в Україні щоб приглянутися перебігові виборів.

Датки на виборчу кампанію В. Дудича можна висилати на адресу: Dudych for Congress, 6153 N. Milwaukee Ave., Ill. 60646, або телефонувати в цій справі на число: (312) 763-4400.

Мирон Куропась

Загально-українське...

(Закінчення зі стор. 2)

ний" вінок та труну імперії, було багато пореодягнених працівників репресивних органів та так званих „ветеранів партії", які прийшли „захищати пам'ять вождя". Труну та вінок кинено під ноги стоячих. Вони у свою чергу кинули їх на голови демонструючих. Це розцінюється як спроба спровокувати сутичку. Завдяки оперативності охоронної служби Руху, яка забезпечувала порядок під час походу, до сутички не дійшло.

Маніфестація закінчилася біля 8-ої години. На трасі її проведення не було видно так званих правоохоронних органів, хоч відомо, що напередодні 30-го вересня до столиці України були стягнені великі відділи міліції. Вони, не зважаючи на те, що організатори маніфестації визначили трасу проходу, щільно заблькували доступ до Верховної Ради, Ради Міністрів та Центрального Комітету Комуністичної партії.

Як інформують представники Руху, у кількох місцевостях на відстані 20 кілометрів від Києва ведеться інтенсивне навчання міліції у розгонах мітинґів. Це, беручи досвід Львова, примушує призадуматись над чорними плянами репресивних сил. Рік тому відбувалося таке навчання біля Львова, а потім було побоїще 1-го жовтня.

Другим етапом протесту проти нового союзного договору був загальноукраїнський політичний страйк. У західніх областях України страйкували всі підприємства, установи та вищі і середні школи. Підприємства всесоюзного підпорядкування страйкували повний робочий день, підприємства республіканського та місцевого піпорядкування — дві години. У Києві за попередніми даними страйкувало близько 20 відсотків підприємств. З представниками страйкових комітетів зустрівся голова Верховної Ради Леонід Кравчук, але не допущено їх до виступу у залі парляменту.

Народна Рада поставила на сесії питання про скасування рішення Президії Верховної Ради про кілометрову зону навколо приміщення Верховної Ради, після відхилення цього питання вони змушені були покинути сесійну залю. Народна Рада виступила з заявою про усунення голови Верховної Ради та голови Ради Міністрів.

В інших районах Східньої України також відбулися страйки. За офіційними коментарями загальноукраїнський страйк не вдався. З тим твердженням не можна погодитись. Рік тому, коли у Львові починались перші страйки, брало у них участь кільканадцять відсотків підприємств, але представники демократичних сил говорили про них як про великий успіх.

Головна інформаційна телевізійна програма „Время" події в Україні представила як головні події дня.

Поет...

(Закінчення зі стор. 2)

стиль свого власного життя, зумовленого суспільним, економічним і політичним ладом того часу. Був еманацією свого часу. Відбиткою його вимріяних героїв. Хотів жити і працювати і бути корисним за великим рахунком, творити нові цінності, які стали б справді гідним вкладом у скарбницю духовної культури народу під Карпатами. Ставив до себе тому високі, принципової ваги вимоги. Були в нього сміливі поривання і обдарованість творити, але за браком достатніх можливостей рости вгору оточення його вбивало. На перешкоді були: друкар, коректор, цензор, а потім його величність читач, якого в ті часи було дуже мало. А ще, як додати до того, чигав на кожну появу його твору цербер-критик — і це зупиняло його ріст гору. Часто треба було проти своєї волі „ходити навколо" законів, хитрувати, що він із природи не любив. Тому і великі пляни його залишалися часто нездійсненими. Так, як орлові не послужать деколи крила до льоту, так технічні перешкоди не будували його а стягали вниз. Прагнув він досягнути літературного неба. Полум'ям помсти горіло його серце за кривди заподіяні народові під Карпатами, його народові, українському народові. Тільки той може зрозуміти вартість його великого вкладу, своєю появою взагалі, дією, літературною творчістю, хто жив в той час і пізнав близько ті невідрадні відносини соціяльного укладу сил, де патріотові незалежної України було недосяжною мрією жити на всю ширінь вільного мислення.

Відхід у вічність

Як тільки В. Ґренджа-Донський відишов у потойбічний світ, в мене горіла думка сплести йому лавровий вінок із прекрасних слів милозвучної української мови. Пам'ять переносила мене у той чарівний край сріблистих рік, гірських вивертів, родючих полонин, край, якого він так несказанно любив. Читаючи повідомлення про його смерть в 1974 році в Братиславі — виринули в мене яскравими барвами спогади, як вияв спільних переживань, спільних думок і проведених розмов. Мов би то я опинився знову там над річкою Пінією, вслухувався в його життьову філософію, рубав з ним дерево на ватру. Відтворював картину за картиною в своїй уяві. Нібито він стоїть поряд мене і оповідає про своє терпке і одночасно велике життя. Щойно тепер, у віддалі проминулих літ, збагнув, які величні, неповторні, вагомі своєю силою буття, були ті роки нашого спільного життя тоді, на рідній, батьківській, дорогій землі. Неначе я вслухувався, коли на Боржаві співав вітер свою нескінчену симфонію звуків, присипляв буйволів — до сну, як поет возвеличав їх у своїх оповістях. Неначебто читав я його перші твори про несказанну любов до тих людей, Але я не мав змоги кинути на папір тих думок. Той рік і теж наступний — 1975 були в мене новим етапом мого життя. Я віддав свою велику улюблену бібліотеку, найдорожчий мій скарб до Гарвардського університету. З того приводу прожив новий етап власного життя, якого словами описати важко. І тому не сповнив свого обов'язку. Дуже жалію, що це не сталося тоді. Пишу тепер ці спогади і нанизую їх з незмінним почуттям глибокої шани, кілька спогадів з оповідань його власних, подаю кілька розділів з проведених розмов. Нехай вони заступлять заплянувану посмертну згадку про поета якого породила епоха, а якого я знав і любив, який врешті буде завжди займати чільне місце в літературі Карпатської України і всієї України і в діяспорі сущих земляків. Нехай це буде моя застольна бесіда про автора, людинолюбця, духовного філантропа закарпатських дітей і старших, автора пророчих слів про князя Ляборця, князя першої Карпато-Української Держави у його дев'ятдесятиліття з дня народження.

Тоді було...

(Закінчення зі стор. 2)

світом. Озброєння вірменів малою зброєю могло бути виправданим навіть Москвою з уваги на збройні сутички з азерами, але і там революціонери здають її.

Є у нас середовища, які живуть в історії, не беруть до уваги змін, що заіснували в останньому хоч би десятиріччі на фронті міжнародних стосунків (до яких можна врахувати теж останній виступ президента Буша про охорону „міжнародної правовости, порядку і непорушности встановлених кордонів"), які нічому не хочуть навчитись, а головне — ніколи не здатні признатись до помилок. Прикро, коли ці кола встрявають своїми „визвольними" методами у нинішню боротьбу з Москвою, яку з таким великим успіхом вели і провадять там дотепер визвольні сили об'єднані в Русі. На цю диверсію натякав виразно Михайло Горинь у своїх виступах. Нашу патріотичну молодь треба нині спрямовувати на ведення просвітянської праці, як походи, „ланцюги" і подібні „леґітимні" заходи, навіть у театральних строях, але без намагань „гострити шаблі" і ними вимахувати. Шаблею чи пістолею проти танка не встоїшся... Один січовий стрілець роззброїв сімдесять два роки тому тричленну жандармерію у містечку, де я жив тоді але нині...?

У Бавнд Бруку...

(Закінчення зі стор. 1)

усіма урочистостями, які належать до парадної Архиєрейської Служби Божої, з еляборатним облаченням Владики-Священослужителя, була цікавою і присутнім вірним у церкві, гостям, дітям і тим, що її фільмували.

З високих хорів линув прегарний спів хору Церкви-пам'ятника під вмілою батутою диригента Тараса Павловського. Цей спів старанно записувано на плівку, як і проповідь Патріярха, глибоку і повчальну, якою Владика порадував на кінець Служби Божої свою паству. У його слові, спочатку тихим голосом, а потім все сильніше, Патріярх підкреслював духовне і національне відродження українського народу.

Обом Владикам асистували під час Літургії о. протопресвітер Артемій Селепина, заступник настоятеля Церкви-пам'ятника; о. протопресвітер Василь Дяків, голова Консисторії УАПЦ; о. протопресвітер Богдан Желехівський, і о. Юрій Галиця. Дияконували: о. протодиякон Володимир Поліщук, власник могутнього й гарного баса-профундо; о. диякон Іван Лишик і о. диякон Павло Ягниш. Прислужували до Служби Божої численні питомці Семінарії св. Софії.

По закінченні відправ всі священослужителі, визначні діячі УАПЦ, зокрема голова Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА Валентина Кузьмич, хористи і гості, вірні цієї парафії та київські фільмарі мали спільний обід, приготований умілими руками сестриць. На обіді промовляв голова Консисторії В. Дяків та Патріярх, представивши фахівців із столиці України на чолі з кінорежисером Володимиром Шматолохою, який у свою чергу назвав своїх співробітників кінооператорів Миколу Мандрича і Олексу Теслю, монтажера Валентину Бровкину, звукорежисера Вадима Пашкевича та продюсера Вадима Яременка. Вони в середу, 3-го жовтня, вже повернулися в Україну, де продовжуватимуть працю над фільмом про український православний Бавнд Брук, текст до фільму під назвою „Україна: Надія — Віра — Любов" писатиме літературний критик і публіцист Іван Дзюба, з яким розмовлятиме Патріярх Мстислав у Києві ще цього місяця. Як відомо, Патріярх вибирається на Україну у Київ уже 15-го жовтня.

Закінчилося прийняття могутнім співом многоліття для всіх і всього та „Ще не вмерла Україна".

У ВІВТОРОК, 2-ГО ЖОВТНЯ, Рада європейських громад прийняла в члени своєї організації Мадярщину. До Ради європейських громад крім Мадярщини тепер входять 24 інші країни, а її завданням є займатися гуманітарними справами. Існує в Европі ще організація Европейської економічної спільноти, однаке вона займається виключно економічними справами.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ одноголосно схвалила в понеділок, 1-го жовтня, законопроєкт про обмеження телевізійних реклям під час програм для дітей до двох хвилин на одну годину. Минулого тижня цей законопроєкт був схвалений Сенатом, тепер він іде на розгляд до Білого Дому. Згідно з новим законопроєктом, до дитячих передач передбачається введення більшої кількости навчальних програм. Прихильники законопроєкту мають надію, що Дж. Буш, обминувши Першу поправку до Конституції, не накладе вето на нього. Адже, в 1988 році під час президентської кампанії Дж. Буш сам назвав себе „освітнім Президентом".

Конференція КВОР в Ню Йорку

Під час нарад КВОР (зліва): Л. Ґой, Л. Сонна, о. Лев Ґолдейл, Л. Храплива-Щур, д-р Є. Федоренко, Л. Крупа, М. Юзенів, мгр І. Кобаса, М. Нестерчук, З. Малаховська.

У неділю, 23-го вересня ц.р. в Домі Українського Визвольного Фронту відбулася конференція Крайової Виховно-Освітньої Ради (КВОР). Може був не дуже відповідний час, бо багато молодих людей були поза містом і також відбувся останній перед відлетом в Україну концерт хору „Думка", але президія КВОР користала з присутности в Ню Йорку представників Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради (СКВОР) з Торонто, тому конференція відбулася. Шкода, що молоді не було, були б почули розповіді від людей, які щойно повернулися з України.

Конференцію відкрив голова КВОР мгр Іван Кобаса. Він привітав гостю з Торонто, секретарку СКВОР і редакторку журналу „Відгукніться" Лесю Храпливу-Щур, заступницю голови СКВОР Любомиру Крупу і всіх присутніх представників організацій, які працюють на полі збереження української мови. Парох церкви Чесного Хреста в Асторії о. Олександер Гавкалюк, ЧСВВ, довголітній директор духовної гімназії в монастирі в Ґлен Кові, а також наочний свідок українського життя в Бразилії і Арґентині та опікун школи українознавства в Асторії, провів молитву „Отче наш". Голова попросив до президії Лесю Храпливу-Щур і Любомиру Крупу.

Леся Храплива-Щур повідомила, що СКВОР проголосив цілу декаду — 10 років, присвячену українській мові. Доповідь гості тривала більше як годину і була дуже цікава. Вона поінформувала про плян праці СКВОР, про значення української мови, про зв'язок СКВОР з діяспорою і рідним краєм. Звернула увагу на журнал „Відгукніться", який видає СКВОР. В журналі поміщені відомості опрацьовані науковцями-педагогами, потрібні для навчання української мови, для шкіл українознавства і молодечих організацій і значіння збереження української мови, історії, культури для українського народу. Л. Крупа доповнила своїми зауваженнями доповідь Л. Храпливої-Щур. Гостя з Торонто просила розповсюджувати журнал „Відгукніться", який виходить два рази в році завдяки фондам добровільних пожертв. Присутню на конференції голову Окружної Ради СУА Лесю Ґой дуже тепло привітали, це вперше СУА включилося в систему рідного шкільництва на нашому терені. Ми, старші працівники на рідній ниві, пам'ятаємо добре, яку велику працю проводив Союз Українок на рідних землях, ще до Першої світової війни, а відтак (я вже пам'ятаю) до Другої світової війни в Галичині під поляками.

В „Свободі" 20-го вересня було подане повідомлення від СУА, що є зорганізовано і вже у вересні працювали 17 світличок. Чудово! Дай Боже, щоб молоді мами допомогли втримати світлички і щоб управи відділів СУА причинилися до закріплення української мови на нашому поселенні. Це надія на нові школи українознавства, молодечі організації і нові кандидати-студенти на Український Вільний Університет в Мюнхені.

Отець Лев, ЧСВВ, з парохії св. Юра, опікун молоді Пласту і СУМА в Ню Йорку, повернувся 15-го вересня ц.р. зі Львова, де був на святі „Українська Молодь Христові" і передав присутнім цікаві новини, які саме пережив з українською молоддю зі всіх частин України. Отець професор Олександер Гавканюк, ЧСВВ, з прикрістю свердив, що такий стан української мови, який існує тут, де ми живемо, переходить українська молодь в Арґентині і Бразилії, верх бере португальська і еспанська мови. Отець Олександер просив підтримувати зв'язок і помагати, якщо просять про допомогу.

Голова Шкільної Ради д-р Євген Федоренко повідомив про працю Шкільної Ради в Америці, яка є ніби „Міністерством освіти" для наших шкіл. Він подав плян праці, розповів про зв'язок з українськими школами по цілому світі, де висилає книжки і потрібні матеріяли на адреси, які приходять до Шкільної Ради. Поділився д-р Є. Федоренко з присутніми прикрою новиною, що близько Ню Йорку є деякі місцевості, де цього вересня ще не почали працювати суботні школи, бо немає учителів. Це прикро! Лариса Сонна, фінансова референтка КВОР і учителька школи „Самопомочі", яка приміщується в будинку школи св. Юра в Ню Йорку, повідомила, що стан школи є добрий, що всі працюють і було б добре, якби було більше учнів. Вона повернулася недавно з України з враженням, що Україна живе, але потребує різноманітної допомоги. Була також виставка дитячої літератури, яку приготовила Л. Юзенів від Пласту. Присутні делегати цікавилися гарними книжечками і навіть набули собі по кілька примірників.

Михайло Юзенів, голова Відділу Товариства „Самопоміч", яка спонзорує школу, розповів, що вона допомагає КВОР у всіх ділянках праці, за що президія КВОР сердечно дякує. Бюро КВОР приміщується в будинку „Самопомочі" без одного цента плати.

Зорія Малаховська, учителька американських шкіл, розповіла про те, як вона вже довгі роки інформує в Борд оф Едукейшен і між американськими учителями про Україну, добивається виправлення неправдивих інформацій про Україну в американських підручниках. Дещо вже є зроблене, але потрібна допомога і підтримка наукових інституцій, як український Гарвард, УВУ, НТШ і українських науковців в американських інституціях. Свою клопітливу працю пані Зорія буде продовжувати.

Після звітування зав'язалася жвава дискусія, запити і відповіді до представниць СКВОР, до голови КВОР і виміна думок між присутніми. В кінцевому слові Л. Храплива-Щур попросила присутніх отців, щоб вони в церквах провадили акцію втримання української мови, бо самі учителі чи провідники організацій не дадуть собі ради.

Конференція пройшла дуже успішно. Голова мгр І. Кобаса подякува представницям СКВОР, просив не забувати про американський терен і постановив, що КВОР буде продовжувати працю по всіх закутинах, де живе українська людина.

Нам, українцям, европейцям, треба пам'ятати, що мова, культура, історія і традиції нашого народу, дадуть змогу будучим поколінням повернутися у рідний край, бо не знати, що можуть принести найближчі роки!

Обов'язково треба подякувати ред. О. Кузьмович за те, що приділяє багато уваги, щоб в кожному щоденнику „Свободи" була пригадка про українську мову, про українські світлички, про українські школи і молодечі організації. В розмові зі мною ред. О. Кузьмович заявила: „Так, тепер вся увага звернена на Україну, але пам'ятайте про наші поселення, бо не знати, яка доля стріне Україну, може нам і нашим внукам прийдеться продовжувати визвольну боротьбу за наше існування тут, на еміґації і за рідний край, так як ми це робимо продовж довгих років".

Комісія КВОР це пам'ятає і зі всіми охочими нам помагати контактується. Треба додати, що не всі члени Управи КВОР живуть в Ню Йорку, зв'язок підтримуємо листовний і телефонічний. З канцелярії КВОР вийшло 38 листів до українських установ і кредитівок з проханням про фінансову допомогу і ми одержали, за що сердечно дякуємо.

По закінченні офіційної частини конференції голова попросив присутніх на каву, смачну перекуску і солодке печиво, яке приготовили жінки Відділу ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку: А. Гусак, А. Гнатишин і Д. Магаль, за що президія КВОР, гості з Торонто і всі учасники конференції сердечно дякують.

По зустрічі при каві Леся Ґой попросила відвідати канцелярію УВУ, яка міститься також у будинку УВФ. Ми зійшли до бюра УВУ, де зустрів нас проф. Петро Ґой, науковець, проректор УВУ в Мюнхені, а делеґатуру держить в Америці, в Ню Йорку. Л. Храплива-Щур, отці Олександер та Лев, проф. П. Ґой, Л. Ґой, мгр І. Кобаса і М. Нестерчук провели ще довший час, розмовляючи про Україну, про справи еміґаційні, про події у світі.

Марія Нестерчук

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНАСТАЗІЯ ГАГРАЙ, член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполісі, Мінн. померла 1-го вересня 1990 року на 78-му році життя. Нар. 1911 року в Чистогорбі пов. Сянок, на Лемківщині. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку мужа Николу, дві дочки Анну і Стефу з родинами; чотирьох внуків. Ближчу і дальшу родину на рідних землях. Похорон відбувся 4-го вересня 1990 року на цвинтарі „Ґетсеманія" в Міннеаполісі, Мінн.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Крамарчук, секр.

ОМЕЛЯН ПОПЕЛЬ член УНС Відд. 20-го Т-ва „Згода" у Воррен, Миш. помер 21-го серпня 1990 року на 74-му році життя. Нар. 1916 року в Тустановичах, Дрогобич, Україна. Членом УНС став 1970 року. Похорон відбувся 25-го серпня 1990 року на цвинтарі Резурексіон, Мавнт Клеменс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Куропась, секр.

МИХАЙЛО МАЗЯК член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі" в Чикаґо, Ілл., помер 16-го серпня 1990 року на 75-му році життя. Нар. 1915 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку дружину Гелен з дому Пеца, дочок Мері Енн Бирнс і Кетрин Галленстин, внучку Наталку, сестер Мері, Юлію Романчук і Роз. Похорон відбувся 20-го серпня 1990 року в мавзолею Всіх Святих в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

ПЕТРО ТИЛЯТНИК, член УНС Відд. 83-го в Філядельфії, Па. помер 22-го квітня 1990 року на 92-му році життя. Нар. 19-го січня 1889 року в Україні. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Волтера, дочку Стефанію Горбай, 5-ро внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 26-го квітня 1990 року на цвинтарі Овкленд у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Андрій Кушнір, секр.

ПЕЛАГІЯ МАРТИН, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., померла 21-го лютого 1990 року Нар. 1890 року в Юґославії. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку зятя Вілліяма Полонського і внучку Гелен Полонську.

Вічна Їй Пам'ять!

Меланія Лоренс, секр.

ЕЛСІ КАММІНҐС, член УНС Відд. 150-го у Піттсфілді, Масс., померла 1-го червня 1990 року на 68-му році життя. Нар. 14-го квітня 1922 року в Гедлі, Масс. Залишила у смутку мужа Йосифа. Похорон відбувся 4-го квітня 1990 року на укр. цвинтарі Святого Духа у Ветелі, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Лідія Гуда, секр.

КАТЕРИНА ЗАРИЦЬКА, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й., померла 4-го липня 1990 року на 88-му році життя. Нар. 16-го лютого 1902 року в селі Березка, Україна. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку Дениса Доскоча і Джанет Джокіс. Похорон відбувся 8-го липня 1990 року на цвинтарі Гіллкрест Меморіял Парк у Вест Палм Біч, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ОЛЕНА ГОРБАЧЕВСЬКА, член УНС Відд. 348-го ім. Ольги Басараб в Янґставні, Огайо, померла 10-го липня 1990 року на 78-му році життя. Нар. 1-го лютого 1912 року у Львові, Україна. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку мужа Романа, сина Ярему, внуків — Олексу і Петра, невістку Дору; сестру Антонину Змий з родиною; братів Володимира з дружиною Ольгою, Осипа з дружиною Стефою родиною, Олександра з дружиною Анною і родиною, та ближчу і дальшу родину в Америці, Канаді і Европі. Похорон відбувся 14-го липня 1990 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа